

ОДГОВОРИ НА НАЈВАЖНИЈА ПИТАЊА

سؤال وجواب في أهم المهمات

<Српски – Serbian – صربي>

Абдуррахман б. Насир Ес-Са'ди

الشيخ عبد الرحمن بن ناصر السعدي

Превод:

Сеид Клиџа

Рецензија:

Ирфан Клиџа

Фејзо Радончић

ترجمة:

سعيد كليتسا

مراجعة:

عرفان كليتسا

فيزو رادونتشيش

Увод

У име Аллаха¹, Милостивог, Самилосног

Сва хвала припада Аллаху. Он има најлепша имена, најпотпунија својства, и Он нас обасипа угодним благодатима. Доносим благослов на Мухаммеда који је послан за добробит вере, овог и оног света. А затим:

Ова кратка књижица садржи најважнија питања вере и основе веровања, на чије познавање апелује прека потреба.

Написао сам је у форми питања и одговора као лакши начин у њеном разумевању и

¹ Аллах је арапска реч која означава властито име Једног, Јединог, Истинског Бога који је јединствен у свему и није никакав назив за неког посебног Бога муслимана. Корен овог имена је у речи 'илах' која у арапском језику значи бог или божанство, било оно истинито или лажно. Додавањем одређеног члана 'Ел', добија се реч 'Ел-Илах' која је основа имена 'Аллах' којим се означава Један, Једини, Истински Бог који постоји, Створитељ и Господар свега, Једини Који заслужује да се обожава и Једини Кога Његови робови истински обожавају. Сва божанства мимо њега су лажна. Узвишени Бог у Исламу има мноштво лепих имена, а име Аллах упућује на сва остала Божија лепа имена. Хришћани и Јевреји који говоре арапским језиком исто тако Бога називају Аллах и то име користе у Библији.

образложењу читаоцима, у њеном изучавању и подучавању других.

1. Шта је дефиниција тевхида² и на шта се тевхид дели?

Одговор:

Дефиниција тевхида (монотеизма) која обухвата све његове делове јесте:

Знање роба³, његово убеђење, признавање и веровање у једноћу Господара

² Тевхид је арапска реч која у језичком значењу значи *учинити одређену ствар једном*, издвојити је између осталих ствари. У термилошком значењу ова реч представља концепт монотеизма, веровање да је Узвишени Бог Господар, Створитељ, Владар и Онај који управља свим питањима Његових створења, веровање да је Он Узвишени јединствен у Свом Бићу и Својим својствима у чему Му нико не сличи, и веровање да само Он истински заслужује да буде обожаван те да је свако божанство мимо Њега лажно. Смисао живота и обавеза сваког човека јесте остварити тевхид, јер само ко га оствари ући ће у Рај.

³ Божији роб као појам се може односити на две ствари. Ако појам роб подразумева поробљене, потчињене и понизне, онда он обухвата сва створења, разумна и она без разума, покретна и непокретна, она која живе на земљи и у води, видљива и невидљива, она која верују и она која не верују, добротинитеље и

са свим својствима савршенства. Да сведочи Његову (Божију) јединственост у томе, да је убеђен да Он нема судруга, нити себи равног у свом савршенству, да је Он једини Бог свим створењима и да само Он заслужује да се обожава. Да потврђује Његову јединственост у свим облицима ибадета⁴ које чини.

Према томе, ова дефиниција обухвата три дела тевхида:

Први део: **Тевхиду ер-рубубијјех** је признање о једноћи Господара у стварању, опскрбљивању, управљању и уређивању свих ствари.

Други део: **Тевхиду ел-есма'и вес-сифат** – представља потврђивање свег оног што је Бог Себи приписао и што Му је приписао Његов

развратнике, и све друге. Сва створења су Божија, потчињена Њему и подређена Његовом управљању. Ако појам роб подразумева понизног, покорног и оног који воли свога Господара, онда се односи само на вернике који су Његови поштовани робови.

⁴ Ибадет (обожавање, богослужје) у језичком смислу представља понизност и скрушеност (према Богу). У термилошкоком значењу ибадет је назив за све оно што Узвишени Бог воли и са чиме је задовољан од речи и дела, јавних и тајних. Дакле, ибадет је обожавање Бога кроз покорност у ономе што је Он наредио и остављање онога што је забранио.

посланик Мухаммед, нека су Божији благослов и мир над њим, од лепих имена, као и потврђивање оног на шта та имена упућују од сифата (својстава) без **тешбиха** (упоређивања) и **темсила** (поистовећивања), без **тахрифа** (мењања) и **т’атила** (негирања).

Трећи део: **Тевхиду ел-ибадети** (тевхиду ел-улухије) је потврђивање Божије јединствености кроз сваки вид богослужења и кроз све његове врсте, чинећи богослужење искрено и само Бога ради, без приписивања Му судруга у њима (па макар и у најмањем делићу богослужја које се чини).

Ово су делови теvhида којих роб мора да се придржава и да их буде доследан да би био од оних који су остварили теvhид.

2. Шта су иман⁵ и ислам⁶ и шта су њихове опште основе (темељи)?

Одговор:

Иман је чврсто веровање у све оно што су наредили Аллах и Његов Посланик, нека су Божији благослов и мир над њим, а које у себи садржи дело које је, у ствари, ислам. Под исламом се подразумева препуштање и преданост само Аллаху, и покорност у послушности Њему.

⁵ Иман је арапска реч која у језичком смислу значи *веровање, сведочење и потврђивање* које захтева прихватање и послушност без имало сумње. У терминолошком смислу, иман (веровање) је изговарање веровања речима, потврђивање срцем и практично деловање деловима (удовима) тела, повећава се са покорношћу Богу, а смањује са грешењем. Иман се темељи на шест ствари: веровању у Аллага, Његове анђеле, Његове књиге (објаве), Његове посланике, Судњи дан, и Божију одредбу добра и зла. Иман подразумева и ислам.

⁶ Ислам је арапска реч која значи *преданост, покорност* (Узвишеном Богу). Етимолошки, изводи се из истог корена као и реч 'салам' која значи *мир*. У општем значењу Ислам није нека нова вера, већ је то једна те иста Истина коју је Узвишени Бог објављивао преко својих посланика сваком народу. У ужем значењу Ислам представља оно са чиме је Узвишени Бог послао последњег Божијег посланика, Мухаммеда, нека су Божији благослов и мир над њим. То је вера која је објављена целом човечанству.

Што се тиче темеља имана и ислама, они су садржани у овом племенитом ајету (кур'анском одломку):

„Реците: 'Ми верујемо у Аллаха и у оно што се објављује нама, и у оно што је објављено Ибрахиму (Авраму), и Исмаилу (Јишмаелу), и Исхаку (Исаку), и Јакубу (Јакову), и унуцима, и у оно што је дато Мусау (Мојсију) и Исау (Исусу), и у оно што је дато веровесницима од Господара њиховог; ми не правимо никакве разлике међу њима, и ми се само Њему покоравемо.' (Кур'ан, Ел-Бекара, 136.)

Као и у Посланиковом, нека су Божији благослов и мир над њим, објашњењу у 'Казивању анђела Гаврила' и у другим хадисима⁷.

Посланик, нека су Божији благослов и мир над њим, каже:

⁷ Хадис у језичком смислу значи *говор, казивање, приповедање*. У термилошкоком смислу хадис је синоним за суннет и означава све оно што је пренесено од Божијег посланика Мухаммеда, нека су Божији благослов и мир над њим, његове речи, пракса, прећутно одобравање, морално-етичке особености или животопис.

„Иман (веровање) је да верујеш у Аллаха, Његове анђеле, Његове књиге, Његове посланике, Судњи дан и да верујеш у Његово одређење било добро или зло! Ислам је да сведочиш да нема другог истинског бога осим Аллаха и да је Мухаммед, Аллахов Посланик, да обављаш намаз⁸, дајеш зекат⁹, постиш Рамазан и да обавиш хаџ (ходочашће) ако си у могућности то да учиниш.“

⁸ Намаз (ар. салат) се у језичком смислу односи на молитву или молбу (Богу). У термилошком смислу намаз је посебан обред богослужења или обожавања који захтева одређене речи и покрете који су прецизно дефинисани. Намаз је, након сведочења да нема другог истинског бога осим Аллаха и да је Мухаммед Божији посланик и роб, други темељ ислама без којег ислам човека не може да опстане. Он је веза између човека и његовог Господара и у њему се огледа човекова покорност Божијим наређењима. Обавезних намаза у току дана је пет који се клањају (обављају) у прецизно одређеном времену.

⁹ Зекат је арапска реч која у језичком смислу значи *чишћење, раст, напредовање*. У термилошком смислу зекат представља обавезно годишње издвајање милостиње, од стране онога који је у могућности, за потребе сиромашних и осталих категорија које су дефинисане верозаконом. Зекат је један од пет темеља ислама. Давањем зеката, осим иметка, чисти се и душа од шкртости и похлепе, остварује се принцип међубратске љубави и повезаности, као и уравнотеженост у разним слојевима друштва.

На овај начин је објаснио да је иман веровање и убеђење срца, а да је ислам извршавање видних обреда.

3. Шта су рукнови (темељи) имана (веровања) у Божија имена и Његова својства?

Одговор:

Три су рукна (темеља) веровања у Аллахова имена и Његова својства:

- Веровање у сва лепа Аллахова имена;
- Веровање у својстава на која Његова имена упућују;
- Веровање у прописе Његових својстава и у оно што проистиче из потврде тих својстава.

Тако, верујемо да је Аллах Свезнајући, и да Он поседује потпуно знање које обухвата сваку ствар. Верујемо да је Он Самилостан, Милостив, Поседник неисцрпне милости којом указује милост ономе ком Он жели и тако

верујемо у остатак Његових лепих имена, и својстава и у оно што произилази из њих.

4. Питање о Аллаховој уздигнутости (горњости) над свим створењима и о томе да се над Аршом (престољем) узвисио

Одговор:

Знамо да је наш Господар Уздигнут и Најузвишенији у сваком смислу, у погледу узвишености бића, својстава, власти и моћи, и да је Он различит и посебан од свега што је створио, и да се над Аршом узвисио како је Себе и описао. Уздизање Аллаха је познато, али каквоћа истог је непозната, јер смо обавештени о томе да се Аллах узвисио а нисмо упознати о каквоћи Његовог узвисивања.

Такође, исто то кажемо о свим Божијим својствима - обавештени смо о њима, али нисмо обавештени о њиховој каквоћи. Нама је обавеза да верујемо у све оно што нам је дошло у Божијој књизи (Кур'ану) и на језику Божијег посланика, нека су Божији благослов и мир над

њим, и томе не смемо ништа да додајемо нити од тога да одузимамо.

5. Питање о Аллаховом својству милости и својству спуштања на овосветско небо и њима сличним својствима

Одговор:

Верујемо и потврђујемо све оно чиме је Узвишени Бог Себе описао као што су својства милости, задовољства, спуштања, долажења. Верујемо у оно како га је описао Његов посланик Мухаммед, нека су Божији благослов и мир над њим, на начин да му у истом својству не сличи нико од Његових створења, јер, доиста, ништа није попут Њега.

Са тога као што Аллах поседује биће које не сличи другим бићима, исто тако Он Узвишени има својства која не сличе својствима Његових створења. Доказ томе су величанствена

објашњења из Кур'ана и суннета¹⁰ која их потврђују и којим се Аллаху исказује хвала, као и ајети који на уопштен начин негирају да Он има себи сличног, равног, помагача или судруга.

6. Питање о Божијем говору и Кур'ану

Одговор:

Кажемо да је Кур'ан Божији говор објављен, који није створен. Он од Бога потиче и Њему се враћа. Бог говори њиме истинском формом (речима) и значењем, и није престао нити престаје да говори оно шта хоће када хоће. Његов говор не ишчезава нити има краја.

¹⁰ Суннет у етимолошком смислу означава, *пут, правац, обичај, традицију и начин*, без обзира био добар или лош. Суннет у термиолошком смислу је све оно што је пренесено од Божијег посланика Мухаммеда, нека су Божији благослов и мир над њим, по питању вере, његове речи, пракса, прећутно одобравање, морално-етичке особености или животопис. Суннет је, након Кур'ана, други главни извор Ислама. Он је, исто као и Кур'ан објава од Узвишеног Бога, са том разликом да је Кур'ан Божија објава по значењу и речима а суннет Божија објава по значењу а речима од Посланика. Узвишени Бог каже: „**Он (Мухаммед) не говори по хиру своје – то је само Објава која му се обзнањује.**“

7. Шта је потпун иман (веровање) и да ли се он повећава и смањује?

Одговор:

Иман је заједнички назив за сва убеђења (веровања) срца као и његова дела, дела удова, и речи језика, па је на тај начин цела вера, заједно са својим темељима и огранцима, садржана у иману (веровању). Из тога произилази да се иман повећава снагом уверења и њиховом бројношћу (количином знања у које је уверен), добрим делима и њиховом бројношћу, добрим говором и његовом бројношћу, а смањује се оним што је супротно томе.

8. Који је пропис грешника устрајног у греху?

Одговор:

Онај ко буде верник не приписујући Аллаху судруга, а устрајан је на гресима он је верник сходно величини свог имана (веровања), а грешник онолико колико је оставио од иманских обавеза. Онај ко је крњавог имана потпада под оне на које се односи обећање Рајом због свог веровања, и потпада под оне којима се прети Паклом због грехова које чини. И поред тога неће да буде вечно у Паклу. Потпуно веровање спречава улазак у Пакао, док мањкаво и крњаво веровање спречава вечни боравак у њој.

9. Колико је категорија верника и које су?

Одговор:

Постоје три категорије верника:

- Прва категорија су **сабикун илел-хајрат**, а то су они који предњаче у чињењу добрих дела. Они који извршавају обавезна и похвална дела, а остављају забрањена и покуђена дела.

- Друга категорија су **муктесидун**, а то су они који су се зауставили на извршавању обавезних ствари и на клоњењу од забрањених ствари.
- Трећа категорија су **залимун ли енфусихим**, они који су се према себи огрешили, а то су они који су помешали своја добра и лоша дела.

10. Који је пропис дела која чине Аллахови робови?

Одговор:

Сва дела која чине Аллахови робови, било да су од дела послушности или, пак, греха, потпадају под Божије стварање, Његов када' (одређење) и кадер (предодређење). Међутим, они су њихови починиоци. Бог их није присилио на њихово чињење, јер се иста извршавају њиховом вољом и способношћу. Тако да су то, у суштини, њихова дела и они се њима карактеришу, за њих ће да буду награђени или кажњени, а све је то, уистину (на крају), Божије стварање, јер је Бог створио њих (починиоце),

створио је њихову вољу и способност, и све оно што се посредством тога деси. Тако да верујемо у све текстове Кур'ана и суннета који упућују на свеобухватност Божијег стварања и Божије моћи да било шта створи од створења, особина и дела. Као што верујемо у текстове Кур'ана и суннета који указују да су, уистину, робови починиоци добра и зла, и да они имају избор у чињењу својих дела, а да је Бог створио њих, њихову моћ и вољу који су непосредни узрок у постојању и дешавању њихових дела и речи. А створитељ разлога (узрока) је и створитељ последице. А Узвишени Бог је већи и праведнији од тога да људе присиљава на чињење дела без њихове воље.

11. Шта је то ширк¹¹ и који су његови делови?

¹¹ Ширк у језичком смислу значи *приписивање, изједначавање и упоређивање*. У термиолошком смислу ширк представља обожавање неког другог мимо Бога преписујући му оно што је својствено само Богу. Ширк се због тога назива и многобоштвом, и то је највећи грех који води вечно у Пакао и којег Узвишени Бог неће опростити осим ако се човек пре смрти не покаје. Ширк је супротан монотеизму и поништава сва добра дела. Особа која чини ширк назива се мушриком.

Одговор:

Постоје две врсте ширка:

Ширк у рубубијјету – а то је да роб верује да Бог има судруга (партнера) у стварању неких својих створења или у управљању њима.

Ширк у ибадету (богослужју), који се дели на два дела, а то су велики и мали ширк (многобоштво).

Велики ширк је да роб било какав облик богослужења усмери неком другом мимо Богу, попут тога да упути молитву неком другом мимо Богу или да га моли (нада се његовој награди) или да се њега плаши (из понизности и величања). Велики ширк (многобоштво) је ствар која изводи из вере и њен починиоц бива вечно заточен у Паклу. А што се тиче малог ширка то су путеви и средства која воде до великог ширка ако не досежу степен богослужења, као на пример: заклињање неким мимо Аллага, претварање (лицемерство) и томе слично.

12. Како се детаљно објашњава веровање у Аллага?

Одговор:

Ми потврђујемо и признајемо својим срцима и језицима да је Аллах нужно постојећи и да је Он створио све што постоји, да је Он Један Једини, јединствен, Уточиште свему, јединствен у својствима савршенства, славе, величине, гордости и величанствености, и да Њему припада врх савршенства, а Његова створења нису у стању то да докуче, нити да знањем обухвате и да појме ишта од Његових својстава.

И верујемо да је Он Први пре Кога није било ништа и Последњи после Кога не постоји ишта, Видљиви (Јасни) изнад Кога нема ничег и Невидљиви (Скривени) пре Кога не постоји ишта, и да је Он Уздигнут и Најузвишенији узвишеношћу бића, узвишеношћу својстава, и узвишеношћу моћи и власти. И верујемо да је он Свезнајући, Свемогући, да Он чује све гласове у свој њиховој различитости у језицима и разноврсности у потребама.

Верујемо да Он све види и да је Он Најмудрији у свом стварању и оном што прописује, да је Хваљен у својим особинама и делима, Слављен у својој величини и гордости, Милостив и Самилостан, Онај чија је милост

свеобухватна, Онај чија племенитост, добротинство и дарожљивост обухвата све постојеће.

Верујемо да је Поседник (Власник) и Владар свих владаревина. Дело Њега Узвишеног је одлика његове власти. Све што је на небесима и на земљи, све је то Његово власништво и Њему робује. Њему припада апсолутна моћ у управљању и деловању, Он је Живи који живи потпуним животом са свим својствима Његовог бића. Он је Ел-Кајјум – Вечни, Онај који сам по себи опстоји и Који све одржава. Он се описује делима која чини, па је Онај који чини оно што жели. Оно што је хтео десило се, а оно што није хтео није се догодило.

Сведочимо да је Он наш господар, Творац, Онај који из ничега ствара, Онај који свему даје облик, Који је све што постоји из непостојања у постојање извео и усавршио њихово стварање и њихов поредак. Он је, уистину, Аллах (једини истински Бог), Онај поред ког нема божанства, и Он је бог ком се робује, и нико осим Њега не заслужује да му се богослужење чини. Па се не покоравамо, не исказујемо понизност, враћамо, нити окрећемо своја лица осим Аллаху Једином, Свемоћном, Силном и Оном који пуно прашта.

Само Њега обожавамо и само од Њега помоћ тражимо, од Њега се надамо и од Њега се бојимо, надамо се Његовој милости, а страхујемо од тог да нас награди према заслуги и страхујемо од Његове казне. Ми немамо мимо Њега Господара, па Га молимо и дозивамо, ми другог бога поред Њега немамо. Молимо га и надамо се да нам поправи нашу веру и наш живот, диван је Он помагач који нас штити од свих зала и недаћа.

13. Како се детаљно објашњава веровање у Божије веровеснике?

Одговор:

Обавеза нам је да верујемо у све веровеснике и посланике чије је веровесништво и посланство потврђено.

Убеђени смо да их је Узвишени Бог одабрао својом објавом и посланицом и учинио их посредницима између Њега и Његових створења у достављању Његове вере и

шеријата¹², и да их је Он помогао доказима који су упућивали на њихову искреност и истинитост оног са чим су дошли.

Убеђени смо да су они најпотпунија Божија створења знањем и делом, да су најискренији и најбољи и најлепшег понашања, да их је Аллах одликовао врлинама у којима нико не може да их сустигне, и да их је лишио сваког својства нискости, и да су они безгрешни у свему што достављају од Аллаха, и да у њиховим речима и оном што достављају нема ничег осим истине и исправности.

Верујемо да је обавеза да верујемо у посланство све њих и у све оно са чим су дошли од Аллаха. Обавеза је да их волимо, величамо и

¹² Шеријат у језичком смислу означава *пут који води ка извору, место напајања, или прави пут*. Према овоме значењу реч 'шеријат' се користила да се опише пут или пролаз који води жељеном месту или одређеном циљу. За муслимане то је пут који води Узвишеном Богу. У терминолошком смислу шеријат је исламски верозакон који је утемељен на Божијој објави. Главни извори шеријата су Кур'ан – последња Божија објава, и Суннет – пракса последњег Божијег посланика, Мухаммеда, мир над њим. Шеријат, концептуално, означава скуп правила, одредби, учења и вредности које управљају живот једног муслимана. Главна интенција шеријата је да отклони штету од људи и да им прибави корист и оно што је добро за њих. Неисправно је шеријат поистовећивати са казнама. И други Божији посланици су имали шеријат, попут Мојсија и Исуса.

уважавамо. Верујемо да су нам све споменуте ствари обавеза, према нашем посланику Мухаммеду, нека су Божији благослов и мир над њим, и да их исказујемо на најпотпунији начин.

Обавеза нам је да га познајемо и да познајемо све оно са чим је дошао од верозакона, уопштено и детаљно, сходно могућности. А онда нам је обавезно веровање у све то, затим слеђење и доследност у послушности њему у свакој ствари, веровањем у његове речи, извршавањем оног што нам је наредио и избегавањем од оног што је забранио.

Верујемо да је он печат свих веровесника после ког нема више веровесника, да је његов верозакон докинуо све претходне верозаконе и да ће да остане једини исправан закон до Судњег дана.

Веровање у Посланика, нека су Божији благослов и мир над њим, не бива потпуним све док роб не спозна да је све са чим је он дошао истина и да је немогуће успоставити рационални или, пак, осетни или било какав други доказ који се супроставља оном са чим је дошао, већ су исправан разум и стварне чулне чињенице (појаве) сведоком Посланикове, нека су Божији

благослов и мир над њим, искрености и истинољубивости.

14. Колико је делова веровања у када' (одређење) и кадер (предодређење) и који су?

Одговор:

Постоје четири дела веровања у када' и кадер без којих веровање у када' и кадер није потпуно. А то су веровање да је Бог Свезнајући и да Његово знање обухвата све ствари и појаве биле мале или велике; веровање да је Бог све то написао у Ел-левхи-л-махфузу - Плочи помно чуваној; веровање да је Бог створитељ свега и да се све што се дешава бива Његовом вољом и моћи и да се оно што је хтео догодило, а оно што није хтео да се није десило и да је Он поред тога својим робовима дао могућност да, сопственом одлуком, чине дела својом вољом и снагом као што Узвишени Бог каже у Кур'ану:

„Зар не знаш да је Аллаху познато све што је на небу и на Земљи? То је све у Књизи; то је, уистину, Аллаху лако!“ (Кур'ан, Ел-Хаџ, 70.)

И, такође, каже:

„Ономе од вас који хоће да је на правом путу, а ви не можете ништа штети ако то Аллах, Господар светова, неће!“ (Кур'ан, Ет-Теквир, 28-29)

15. Шта је дефиниција веровања у Судњи дан и шта она подразумева?

Одговор:

Све што је дошло у Кур'ану и суннету од онога што следи након смрти спада у веровање у Судњи дан, попут дешавања у гробу, затим берзех (загробни живот), његова уживања и патња, дешавања Судњег дана и свега оног што ће бити тог дана: од полагања рачуна, награде, казне, сухуфа (листова на којима су исписана дела), ваге којом ће да се вагају дела, шефата - заузимања, вести Рај и Пакла, њихови описи и описи њихових становника, и оно што је Аллах

припремио за њихове припаднике. У ово мора да се верује уопштено као и у све детаље везане за поменуто, и све то представља веровање у Судњи дан.

16. Шта је то нифак (лицемерство) и које су његове врсте и одлике?

Одговор:

Дефиниција лицемерства је испољавање добра а скривање зла. Оно се дели на две врсте:

Велики нифак или нифак (лицемерство) у веровању, и његов припадник бива вечним становником Ватре. Пример ове категорије мунафика (лицемера) је она коју је Узвишени Бог поменуо у свом говору:

„Има људи који говоре: „Верујемо у Аллаха и у онај свет!“- а они нису верници.“
(Кур'ан, Ал-Бекара, 8.)

То су они који скривају и таје неверство, а испољавају Ислам.

Друга врста нифака (лицемерства) је **мали нифак** или нифак у делу. Пример овог нифака је

поменуо Посланик, нека су Божији благослов и мир над њим, у казивању у којем каже:

„Три су особине мунафика (лицемера): 'Када говори лаже, када обећа не испуни (изневери), а када му се нешто повери он то проневери.'“ (Бележе Бухарија и Муслим)

Тако да онај код кога се нађу велики куфр (неверство) или велики нифак (лицемерство у веровању) њему није од користи веровање, нити дело. А што се тиче малог нифака или куфра, они се некада нађу уз веровање, па у човеку буде и добра и зла, и разлога да буде награђен и других да буде кажњен.

17. Шта је то бидат (новотарија) и како се дели?

Одговор:

Новотарија је супротност суннету (пракси Мухаммеда, мир над њим) и дели се на две врсте. Прва врста новотарија је **бидату итикад** – новотарија у веровању и она је убеђење опречно оном чиме су нас Бог и Његов посланик Мухаммед, нека су Божији благослов и мир над

њим, обавестили. Ова врста новотарије је поменута у казивању Посланика, нека су Божији благослов и мир над њим, у којем каже:

„Поделиће се мој уммет (припадници) на седамдесет и три скупине, све ће у Ватру (Пакао) осим једне.“ Рекоше: "Ко је та скупина, о Божији Посланиче?" „То ће бити они који су на оном на чему сам ја данас и моји другови“ - рече он.

Па онај ко буде одговарао овом опису он је искључиво припадник суннета. А онај ко буде припадао осталим скупинама бива новотаром, а свака новотарија је заблуда, а новотарије се разликују сходно степену опречности и удаљености од суннета.

Друга врста новотарија је новотарија у делу или **бидат амелијј**, која представља чињење ибадета (богослужја) на начин или нечим што нису прописали Аллах и Његов Посланик, нека су Божији благослов и мир над њим. Затим забрањивање оног што су Аллах и Његов посланик, нека су Божији благослов и мир над њим, дозволили. Па онај ко Аллаху буде богослужење чинио нечим или на начин на који Аллах није прописао или буде бранио оно што Аллах није забранио бива новотаром.

18. Које су наше обавезе према муслиманима?

Одговор:

Узвшени Аллах каже:

„Доиста су верници браћа.“ (Кур'ан, Ал-Хуџурат, 10.)

Дакле, одговор на горе постављено питање је да муслимане¹³ прихватиш и сматраш браћом, да желиш њима оно што желиш себи и да мрзиш њима оно што мрзиш самом себи. Да се трудиш да им будеш од користи колико си у могућности и да радиш на њиховом измиривању, зближавању и сакупљању на истини. Муслиман је муслиману брат, не чини му неправду, не оставља га на цедилу и не напушта га, не угони га у лаж и не презире га. И, такође, твоја обавеза је да извршаваш дужности према онима који код тебе уживају посебно право као што су

¹³ Муслиман (ар. муслим) по значењу речи означава особу која се својевољно у потпуности покорила или предала (Узвишеном Богу). А у терминолошком смислу то је особа која је посведочила да нема другог истинског Бога осим Аллаха и да је Мухаммед Божији роб и посланик.

родитељи, затим рођаци, комшије, пријатељи и учитељи.

19. Шта нам је обавеза према асхабима¹⁴ Божијег Посланика, мир над њим?

Одговор:

У потпуно веровање у Аллаховог Веровесника, нека су Божији благослов и мир над њим, и у љубав према њему, се убраја и љубав према његовим пријатељима зависно од степена њихове вредности и предности (раним уласком у Ислам).

Затим, признавање њихових врлина којима су превазишли цели уммет. Да се Аллаху вера исповеда љубављу према њима и ширењем

¹⁴ Реч 'асхаби' је арапског порекла и у језичком смислу означава *другове, пријатеље, пратиоце*. У термилошкој смислу то су пријатељи и пратиоци посланика Мухаммеда, нека су Божији благослов и мир над њим, а односе се на свакога ко је познавао или видео Посланика, веровао у његова учења, и умро као муслиман. Асхаби, Бог био задовољан њима, су најодабранија генерација људи.

говора о њиховим врлинама, а да се човек клони говора о оном што се дешавало међу њима од препирке.

Верујемо да су они прваци у свакој доброј особини међу свим народима и да су претходници и прваци у сваком добру, као и да су најудаљенији од сваког зла и да су они сви до једног праведни и да је Аллах свима њима задовољан.

20. Шта кажетмо о имамету (владавини)?

Одговор:

Верујемо да је постављање имама - владара **фарз кифаје** (обавеза коју ако изврши једна група муслимана спада одговорност са осталих), јер народ није независтан од имама - владара који ће да им спроводе веру и да им организују материјални живот, и који ће да их бране од непријатеља и да извршавају казне над злочинцима. Владавина имама није потпуна осим уз послушност у добру и у оном што није грех. А у борбу се иде са имамом био добар или

грешник. Његови следбеници га помажу у добру, и саветују га да се клони лоших поступака.

21. Шта је то 'Прави пут' и шта су његове одлике?

Одговор:

Прави пут је корисно знање и добро дело. Корисно знање је оно са чим је дошао Посланик, нека су Божији благослов и мир над њим, од Кур'ана и суннета. Добро дело је приближавање Аллаху исправним уверењима, обављање фарзова (обавезних) ствари, затим нафила (добровољних или пожељних) ствари и клоњење харам (зобрањених) ствари.

Добро дело је, дакле, извршавање обавеза према Аллаху и дужности према његовим робовима (створењима), али оно не бива важећим (потпуним) осим уз потпуну искреност, а то значи да његово извршавање буде искључиво ради Аллаха и уз слеђење и опонашање Посланика, нека су Божији благослов и мир над њим, у делу које се чини. И цела вера почива на ова два темеља, тако да онај ко остави искреност упадне у ширк

(многобоштво), а онај ког мимоиђе слеђење праксе Посланика, нека су Божији благослов и мир над њим, упадне у новотарије.

22. Које су то карактеристике којима се верник разликује од неверника?

Одговор:

Ово је величанствено питање. Прављењем разлике између верника и оног који то није, истина почне јасно да се разликује од неистине. Као и они којима припада вечна срећа, они се јасно разликују од несрећника.

Знај да је истински верник онај који верује у Бога, Његова имена и својства наведена у Кур'ану и суннету на начин да их разуме, признаје и да оповргава све оно што их негира или им се супроставља. То је онај ко испуни срце иманом (веровањем), знањем, жекином (убеђењем), смиреношћу и везаношћу за Аллаха, враћањем Аллаху јединоме и чињењем ибадета (богослужја) Аллаху делима које је прописао на језику свог Посланика, нека су Божији

благослов и мир над њим, искрено их, Аллаха ради чинећи, надајући се Његовој награди и стрепећи од Његове казне. При том је Аллаху захвалан срцем, језиком и удовима на Аллаховим благодатима и Његовом огромном добротинству које ужива, у сваком тренутку непрестано Га се сећајући и спомињући.

Верник не види благодат већу од ове благодати, нити почаст веће од ове почасти. Подругује се и подсмехује овосветским материјалним ужицима у њиховом поређењу са слашћу преданости и посвећености Аллаху и хрљењу Њему Једином. И поред тога не заборавља свој удео од овосветских добара, уживајући у њима, али не на начин на који то раде незахвални и немарни, већ се потпомаже њима у обављању својих дужности према Аллаху и дужности према Његовим створењима. Задовољством и очекивањем награде се употпуњује његов ужитак, одмара се и смирује његово срце и не тугује ако се ствари одигравају супротно оном што жели. Оваквом човеку је Аллах дао срећу и овог и Оног света.

А што се тиче неверника, незахвалника и оног ко је немаран, он је сушта супротност томе, негира свог Узвишеног Господара на којег

упућују докази разума и објаве као и нужна и емпиријска знања која говоре о Његовом постојању и савршенству, на шта све он не обраћа пажњу.

Па пошто се од Аллаха одметне и изгуби са Њим сваку везу не признавајући Га нити Му робујући, почне да се везује за природу, а његово срце постане попут срца стоке за испашу. Нема другог циља и жеље осим уживања у материјалним стварима. Његово срце буде увек узнемирено, штавише, уплашено од престанка оног што воли и уплашено од недаћа које га погађају, јер при себи нема имана (веровања) који би му олакшао недаће и помогао га у мукама. Лишен је ужитка веровања, сласти приближавања Аллаху и убирања плодова веровања на овом и Оном свету. Не нада се награди нити се боји казне, већ се његова награда и страх искључиво везују за безвредне, ниске, материјалне душевне прохтеве.

Од одлика верника је и понизност према прихватању истине и саветовање Аллахових робова према њиховим степенима, речју, делом и намером.

А неверник, његова одлика је надменост и охолост у одбацивању истине и у односу према

осталима, самодопадљивост и неупућивање савета иком.

Верник је чистог срца од варања, преваре и мржње, жели муслиманима оно што жели себи, а мрзи њима оно што мрзи и самом себи, и труди се колико је у стању да им буде од користи стрпљиво подносећи њихово узнемиравање, и не чини ником неправду на било који начин.

У међувремену, срце неверника кључа од мржње и врви од преваре, ником не жели добро нити икакву корист осим ако у том види сопствени овосветски интерес. Не води рачуна хоће ли коме да учини неправду ако за то нађе могућност, а притом је најслабији од свих у подношењу оног што га од других људи задеси.

Верник је искреног језика, лепог односа са другима, одликује се благошћу, стабилношћу, смиреношћу и особином милости. Он је стрпљив, поверљив, једноставан и нежне природе.

У међувремену, неверника одликује пренагљеност, безосећајност, немир, страх, лаж, неповерљивост и агресивност.

Верник није понизан ником осим Аллаху, сачувао је своје срце и своје лице од пожртвовања и потчињавања неком другом мимо свог Господара. Одликује се чедношћу, чврстином и снагом, храброшћу, великодушношћу, човечношћу и зрелошћу. Не одабира осим оно што је добро.

А што се тиче неверника, он је сушта супротност томе. Његово срце је везано за створења из страха да му не причине штету и у нади да му донесу неку корист. Жртвује се за њих својим знојем. При њему нема чедности, нити чврстине, нити храбрости осим у сусрет остваривању својих ниских интереса. Таква особа нема човечности нити хуманости, и свеједно јој је да ли је оно што приграби добро или лоше, халал (дозвољено) или харам (забрањено).

Верник је спојио између труда у подузимању свега потребног и корисног за реализовање оног што жели, затим се ослонио на Аллага имајући потпуно поверење у Њега, тражећи од Њега помоћ у свакој ствари, и Аллах му је у помоћи.

А што се тиче неверника он се нимало не ослања на Бога, он се не осврће осим на своју

слабу, јадну душу. Аллах га препустио самом себи и оставио га беспомоћног у реализовању својих прохтева. А ако му дозволи да допре до оног што жели онда је то постепено вођење у пропаст.

Верник када му каква благодат дође дочекује је захвалом, и ту благодат ужива и користи у ономе што ће да му буде од користи и што ће да му донесе добро. А неверник прихвата благодат у игри и забави, са незахвалношћу. Затим се позабави том благодати, а заборави на Оног ко му је ту благодат указао и заборави захвалу Њему на њој, користећи исту за своје ниске прохтеве, па она брзо нестаје и напушта га.

Верник када га задесе несреће сусреће их стрпљиво, очекујући и надајући се награди за своје стрпљење на њима, желећи њихов престанак. Па, оно што добије заузврат од добра и награде буде веће од оног што га је мимоишло а волео је да му се деси и веће од нежељене ствари која му се догодила. Насупрот томе неверник несрећу дочекује са немиром и страхом па се његова несрећа повећава и над њим се надвије и сабере спољашња и унутрашња (срчана) бол, и притом је лишен

стрпљивости и не нада се награди. Па како је жестока његова туга и како је велик његов очај!?

Верник исповеда веру Богу веровањем у све посланике, њиховим величањем и давањем им предности у љубави над свим осталим створењима, признајући да свако добро којег је човечанство постигло до судњег дана је њиховом заслугом и њиховим упуствима, а да је свако зло и свака штета која задеси човечанство последица супростављања њима, признајући да су они створења највећег добротинства према човечанству, а поготово њихов предводник (првак) и печат свих посланика Мухаммед, нека су Божији благослов и мир над њим, којег је Аллах учинио милошћу световима и послао га за рад добра, поправљања и упуте.

А што се тиче атеиста они супротно томе, величају непријатеље Божијих посланика и поштују њихове речи, и изругују се, као и њихови претходници, онеме са чим су дошли посланици, а то је највећи доказ њихове глупости (апсурдности њихових разума) и нискости њиховог понашања до најнижих граница.

Верник у Аллаха верује волећи Посланикове другове, вође муслимана и вође упуте, а неверници супротно томе.

Верник, због потпуне искрености према Аллаху, ради у Његово име и чини добротинство Аллаховим робовима, док дело неверника нема за циљ ништа друго изузев постизање његових презрених жеља.

Верник је раширених прса према стицању корисног знања, исправном веровању, посвећивању Аллаху, устрајности на чињењу зикра (спомињање Бога) и добротинства према Аллаховим створењима и чистих је прса од покуђених особина. Док је неверник супротно томе, јер при себи не поседује оно што његова прса чини пространим.

23. Зашто је већина човечанства окренута против вере?

Ако се каже да ако је исправно веровање онако каквим си га описао на језгровит и искључив начин и да се њиме остварује срећа

овог и Оног света, и да оно поправља и побољшава спољашност и унутрашњост, уверења, особине понашања и морал, да оно позива цело човечанство сваком добру и исправности и да их упућује оном што је најисправније, зашто је онда већина човечанства окренута од вере и веровања? Због чега се боре против вере и њом се исмејавају и зашто ствар није обратна, јер људи имају памет и разум којима одабирају здраво уместо поквареног, добро уместо лошег, корисно уместо штетног?

Одговор:

Ова питања је Аллах споменуо у својој Књизи (Кур'ану) и одговорио је на њих споменувши стварне разлоге који спречавају веровање и споменувши препреке на путу до њега. Споменом ових одговора не плаши човека то што види да је већина људи окренута од вере, нити се он чуди због тога.

Аллах је за неверовање у веру Ислам поменуо бројне разлоге и препреке присутне код већине људског рода, као што је незнање о Исламу, непознавање његове стварности, недолажење у додир са његовим узвишеним учењима и упутствима.

Непознавање корисних наука је највећа баријера и препрека у спознаји истинске стварности и у изградњи особина лепог понашања. Узвишени Аллах каже:

„Они поричу пре него што темељито сазнају шта има у њему, а још им није дошло ни тумачење његово.“ (Кур'ан, Јунус, 39.)

Узвишени Бог их је обавестио да се њихово порицање родило из њиховог незнања и нетемељитости у знању којег о њему имају, и да им још није дошло тумачење његово којим се мисли на казну која обавезује човека да се врати истини и да је призна. Зато Узвишени Аллах каже:

“... али већина њих не зна.” „Глуви, неми и слепи, - они ништа не схватају.“ „У томе је, уистину, доказ за оне који разума имају.“ Као и други текстови који упућују на исто значење.

Незнање може бити просто, као што је то случај великог дела светине који су негирали посланике, одбацивали њихове позиве следећи поглаваре и старешине. То су они који када их задеси патња говоре:

„Господару наш, ми смо прваке наше и старешине наше слушали, па су нас они са правог пута одвели.“ (Кур'ан, Ал-Ахзаб, 67.)

Такође, незнање може бити сложено а оно се дели на две врсте. Једна од две врсте је да човек буде на вери свог народа и својих очева, или на вери оних са којима је одрастао. Када му дође истина ни не погледа у њу, а ако погледа онда је то врло кратковидно, јер је он задовољан својом вером на којој је порастао, и пристрасан је свом народу. Ово је тип највећег броја неверника, порицатеља и одбацивача мисије Божијег Посланика, нека су Божији благослов и мир над њим. То су они за које Узвишени Аллах каже:

„И ето тако, пре тебе, Ми ни у један град нисмо посланика послали, а да они који су раскошним животом живели нису говорили: 'Затекли смо претке наше како исповедају веру и ми их следимо у стопу.'“ (Кур'ан, Аз-Зухруф, 23.)

Ово је пример слепог слеђења када онај при коме се оно нађе сматра да је на истини а он буде на неистини. У ову категорију спада већина атеиста - материјалиста. Њихова учења и знања се свде на слеђење њихових лидера и вођа.

Када њихови вође нешто кажу они то прихвате као да је објава спуштена са неба. Чак и ако измисле неку погрешну теорију остају њима привржени и онда када се слажу са њима, и онда када се не слажу. Овакви су искушење сваком ког искушају, а који при себи немају знања и проницљивости.

Друга врста сложеног незнања је случај вођа неверства и лидера атеизма који су се специјализовали у природним наукама и у наукама о космосу, игноришући друге. Сакупили су и ограничили информације и знања у малим и уским круговима, узохолили су се над посланицима и њиховим следбеницима, и устврдили су да су сва знања садржана у оном што су спознала и открила људска чула и експериментална искуства, а све друго су занегирани и порекли колико год то било истина. Са тога су порекли постојање Господара свих светова, занегирани су Његове посланике, порекли су све оно о чему су нас Аллах и Његов Посланик, мир над њим, обавестили од невидљивог света. Ова врста људи је најзаслужнија да се на њих односи говор Узвишеног Бога:

„Када су им посланици њихови јасне доказе доносили, они су се знањем које су имали дичили, и снашло их је оно чему су се стално ругали.“ (Кур'ан, Гафир, 83)

Њихово дичење знањем о природним наукама и понос њиховом вештином и специјализованошћу у оном што им је највећим узроком да се чврсто држе за неистину, указује на преферирање тих знања над било чим другим, њихово хваљење, и стављање истих испред оног са чим су дошли посланици од упуте и знања. Штавише, то их није задовољило, већ су се одважили на изругивање знању посланика и сложили су се на његовом одбацивању и презиру, па ће их снаћи оно чему су се стално ругали.

Ови атеисти су преварили велики број оних који се баве савременим наукама, а који при себи немају исправне вере. Кривица и одговорност за то је на школама које нису бринуле о верском образовању заштићеном од атеизма, јер ученик кад изађе из таквих школа који није умешан у верским знањима, нити се украсио особинама лепог исламског понашања, сматра себе да зна оно што други не знају, презире веру и оне који је практикују, па се лако

одлучује на послушност овим незнабожачким материјалистима.

Ово је највећа штета са којом се суочи вера Ислам. Тако да обавеза муслимана према школама је да превасходно поведу бригу о верском образовању, да успех и неуспех у школи буду везани за верске предмете, и да их остали предмети прате. Ово је највећа дужност оном под чијом се ингеренцијом и директним уређењем образовање налази. Исто тако ово је и обавеза професорима и учитељима, јер будућност омладине се заснива на овом.

Са тога нек се боји Аллаха сваки онај ко има власт и удео у овом, и нека се нада огромној награди код Аллаха због чињења вере најважнијим предметом изучавања у школама, јер доиста у запостављању и занемаривању ове ствари лежи огромна опасност, а добро и успех се састоје у вођењу бриге о верским знањима.

Од препрека и сметњи на путу вере и веровања су завист и злоба, као што је то случај са Јеврејима који знају Божијег Посланика, нека су Божији благослов и мир над њим. Знају његову искреност и истинитост оног са чим је дошао, знајући га као што знају синове своје, затим истину таје и ћуте иако је знају, дајући

предност овосветским интересима и ниским прохтевима над веровањем.

Ова болест је спречила многе међу старешинама курејшија, како нам је познато из њихових животописа и прича о њима, да поверују. Ова болест се најчешће рађа и произилази из охолости и она представља највећу препреку у слеђењу истине.

Узвшени Бог каже:

„Одвратићу од знамења Мојих оне који се буду без икаквог основа на Земљи охолили.“ (Кур'ан, Ел-Е'араф, 146.)

Са тога је охолост, која је одбацивање истине и презирање људи, спречила многе да следе истину и да јој се покоре након што су им јасно предочени Божији знакови и докази.

Узвишени Бог каже:

„И они их, неправедни и охоли, порекоше, али су у себи веровали да су истинита, па погледај како су скончали смутљивци.“ (Кур'ан, Ен-Немл, 14.)

Такође, од препрека до веровања је избегавање објављених, као и исправних разумских доказа.

Узвишени Аллах каже:

„Ономе ко се буде слепим правио да не би Милостивог величао, Ми¹⁵ ћемо таквом ђавола да натоваримо, па ће он да му нераздвојни друг постане, они ће од правог пута да их одвраћају, а људи ће да мисле да су на правом путу.“ (Кур'ан, Ез-Зухруф, 36-37)

Узвишени Бог, такође, каже:

„И рећи ће: 'Да смо слушали или размишљали, не бисмо међу становницима Пакла били!'“ (Кур'ан, Ел-Мулк,10.)

Овакви и њима слични који су признали да немају корисног разума и слуха нису имали жеље да уче знања са којим су посланици дошли, нити Књиге које су објављене од Бога, нити су имали здравог разума помоћу којег би се упутили на исправност. Они немају осим мишљења и погрешене теорије за које мисле да су разумске а оне су, у ствари, незналачке. Они се угледају и следе вође заблуде, што им брани

¹⁵ У арапском језику постоје два типа плурала (множине). Први плурал је нумерички, односи се на нешто чија количина је више од један. Други је плурал поштовања. Када Узвишени Бог говори о Себи у Кур'ану, понекад користи арапску заменицу „нахну“, што значи Ми, као плурал поштовања.

да следе истину све док не уђу у Ватру, а грозно је пребивалиште охолника.

Од ствари које спречавају слеђење истине јесте и њено неприхватање онда када постане јасном, па човек буде кажњен превртањем и променом његовог срца и виђењем оног што је лепо ружним а ружног лепим. Узвишени Бог каже:

„И кад они скренуше у страну, Аллах учини да и срца њихова у страну скрену.“
(Кур'ан, Ес-Сафф, 5.)

И, такође, каже:

„И да Ми срца њихова и очи њихове нећемо да запечатимо, и да неће да верују као што ни пре нису веровали, и да нећемо да их оставимо да у заблуди својој лутају сметени.“
(Кур'ан, Ел-Ен'ам, 110).

Ово је зато што је награда према врсти дела. Ако је дело добро следи добра награда и обратно. А Бог их је окренуо ономе што су казали себи:

„Јер они, уместо Аллаха, ђаволе за заштитнике узимају и мисле да добро раде.“
(Кур'ан, Ел-Е'араф, 30.)

Од ствари које представљају препреку за веровање је утоњеност у раскоши и претеривање у уживању, јер то човека чини потчињеним својим штетним поривима и следбеником својих страсти, како је то Аллах поменуо у бројним ајетима.

Узвишени Бог каже:

„Ми смо овима, а и прецима њиховим, дали да уживају, па су им дани радости дуги.“
(Кур’ан, Ел-Енбија, 44.)

„Они су пре тога раскошним животом живели.“ (Кур’ан, Ел-Ваки’а, 45)

Пошто су им дошле исправне вере са оним што ће да уравнотежи њихово уживање, и да их задржи у границама корисног уживања, и да их спречи од дављења у сластима, то су видели одбојним, јер носиоц ништавне страсти брани своју страст сваким расположивим средством. Након што им је дошла вера са обавезом да Богу богослужење чине, и да захваљују на благодати Оном ко им је благодати подарио, и да се не одају својим похотама и страстима, они преплашени окрећу леђа и беже.

Од препрека за веровање је и презирање посланика и њихових следбеника од стране

неверника који их сматрају мањкавим и исмејавају се са њима, као што је казао Нухов (Нојев) народ њему:

„Како да те послушамо, кад те најнижи слој људи следи?“ (Кур'ан, Еш-Шуара, 111.)

„А видимо да те без икаквог размишљања следе само они који су нико и ништа међу нама; не видимо да сте ви имало од нас бољи, штавише, мислимо да сте лажови.“ (Кур'ан, Худ, 27.)

Ова ствар произилази из охолости, па кад се човек узохоли и у души осети понос собом и презре друге људе буде му мрско да прихвати истину. Међутим, да претпоставимо, да је истина коју је одбио дошла путем оног кога он уважава прихватио би је без оклевања.

Узвишени Бог каже:

„Тако ће да се обистини реч Господара твога да неће да верују они који у греху живе.“ (Кур'ан, Јунус, 33.)

Грех је излажење човека из послушности Богу у послушност ђаволу, а одликовање срца овом одликом бива највећом препреком у прихватању истине знањем и делом.

Узвишени Бог не чисти никог ко је у оваквом стању већ га препушта себи да лута у неистини из његовог пркоса и заблуде, па сви његови покрети буду зло и неред. Греху се придружује неистина и одвраћа га од истине, јер срце када изађе из покорности и послушности Богу онда мора слушати сваког:

„... ђавола пркоснога, за кога је већ одређено да ће сваког оног кога узме за заштитника на странпутицу завести и у патњу га огњену довести.“ (Кур’ан, Ел-Хаџ, 3-4)

Од највећих препрека за веровање и слеђење истине је и ограничавање знања и истине у уском кругу као што то раде атеисти, материјалисти, који су сва знања садржали у оном што се сазнаје искључиво чулима. Тако да оно што су дознали својим чулима су потврдили, а оно што нису досегли чулима су занегирани, па макар то нешто било потврђено методама и доказима много већим и јаснијим од чулног доживљаја.

Ово је неред и нејасноћа која је заблудела велики број људи. На овај злбан начин су занегирани постојање Господара и узневеровали у посланике и оно са чим су дошли од вести о

невидљивом свету, за шта постоје разноврсни докази који потврђују њихову истинитост. Чак, штавише, постоје докази засновани на виђењу да су вести о невидљивом свету истина.

Познато је нужним путем и сигурним знањем да доказима постојања Створитеља, Његове једноће и јединствености у стварању и управљању не могу да се претпоставе или са њима упореде било какве методе које потврђују било какву стварност или појаву. Јер су се, уистину, успоставили докази објаве, разума, очевидни докази и докази фитре - људске природе који упућују на то.

А Узвишени Бог је у просторствима и у нама самима од Својих знакова учинио јасним и очигледним онолико колико је довољно да се истина прикаже јасном. Он је истина и Његови посланици су истина, Његова награда и казна су истина, све оно чиме нас је обавестио је истина и Његова вера је истина. Са тога шта остаје након истине осим заблуде? Међутим, материјалисти су се одметнули и њихова надменост се препречила између њих и истине. А ништа не користи иком, нити на било који начин, ма шта то било, осим ње. Верник који је проницљив зна светлом своје проницљивости да

су они у јасној заблуди и у дубоком слепилу. Зато се Аллаху захваљујемо на благодати упуте.

Од препрека за веровање је и сујета и славољубље материјалиста и оних који их следе, и њихова тврдња да човечанство није достигло зрелост, просвећеност и умну и научну развијеност, осим у последње време у коме је завладала материја и природне науке, и да народ пре тога није био просвећен и да није био зрео. У овоме се назире њихова одважност и смелост на софизам (погрешно расуђивање које има циљ да превари слушаоца), и својеглавост која није ником скривена. Онај ко има имало разума неће да га промене ова пакосна мишљења.

Ако кажу да материја (богаство), индустрија, открића, потчињавање ствари природе се није десило пре садашњег времена, то би им свако поверовао. Међутим, њихово дефинисање и пројектовање ове ствари на друга исправна знања, утврђене чињенице и норме лепог понашања је од најгнуснијих лажи. Јер исправна знања и исправан разум се распознају, а њихова потпуност или мањкавост се доказује њиховим траговима и делима, доказима и интенцијама. Погледајмо на потпуност и узвишеност верских принципа и норми

понашања, вере, живота, милости и мудрости са којом је дошао наш Посланик Мухаммед, нека су Божији благослов и мир над њим, а од њега су је наследили муслимани, које је вера у временима када су радили по њој довела сваком верском и овосветском добру. Довела их је сваком просперитету и учинила им послушним све остале народе. Дошли су до стања и савршенства каквог је немогуће достићи осим кретањем њиховом путањом.

Затим, погледајмо докле је догурало понашање разузданих материјалиста који су дали сву слободу својим страстима без граница, све док се нису спустили на дно дна. А да им није материјалног богатства које их држи заједно, довела би их ова разузданост и анархија до брзе пропасти.

Узвишени Бог каже:

„А ти никако не мисли да Аллах не мотри на оно што раде неверници!“ (Кур’ан, Ибрахим, 42.)

Затим, да није заоставштине верских принципа понашања чији су трагови остали присутни у развијеним народима који су тиме постигли овосветски живот, не би њихов

материјални успон имао скору вредност, јер они који су изгубили веру су тотално неспособни да живе угодним животом у спокоју и срећи о чему сведочи немали број примера који се свакодневно сусрећу.

Арапски многобошци и њима слични, од оних који носе у себи део веровања и део потврде иманских темеља попут тога да је Бог Створитељ свега, као и потврде Оног света, су без имало сумње бољи од ових материјалиста.

Затим, нужно се сазнаје да су посланици, нека су на њих Божији благослов и мир, дошли са објавом и уопштеном и детаљном упутом, са светлом и исправним знањем и са тоталним напретком у сваком погледу. Здравни умови признају све то, и знају да су они у потреби за тим, и покуравају су оном са чим су дошли посланици. И здрави умови знају да ако би се сакупили од првог до последњег не би могли да досегну и докуче истину и корисна знања са којима су дошли посланици, и са којима су објављене Божије Књиге. И знају да ако Божијих посланика не би било они би тумарали у очитој заблуди и дубоком слепилу, у несрећи и вечној пропасти.

Узвишени Бог каже:

„Аллах је вернике милошћу Својом обасуо кад им је једног између њих као посланика послао, да им речи Његове казује, да их очисти и да их Књизи и мудрости научи, јер су пре били у очитој заблуди.“ (Кур’ан, Алу Имран, 164.)

Људски ум није достигао истинску зрелост и просвећеност осим са оним са чим су дошли посланици. Стога, велики број људи се превари изразима којим се украшава и улепшава неистина а одбацује истина без увида и исправног знања, па отуда верске науке и узвишене принципе понашања називају ограниченим и конзервативним, а друге науке и понашања које су супротне исламским називају културом и препородом. А познато је сваком оном ко поседује здрав разум да је свака култура и препород која се не заснива на верској упуту и верским смерницама, у ствари, зло и штета и овог и Оног света. Ко иоле размисли о нискости у понашању којим се владају они који се називају културним материјалистима, и о њиховом интересовању о свему што је штетно и остављању оног што је корисно, доћи ће до закључка да је истинска култура едуковање разума посланичком упутом и њиховим исправним знањима. Едуковање понашања је

његово побољшање и усавршавање похвалним манирима и корисним смерницама које обухватају свако добро и напредак, и да се притом користи и помаже исправним световним знањима у постизању добра и успеха. Ислам наређује и подстиче на постизање обе среће - овосветске и оносветске, на усавршавању свих врлина, корисних на овом и будућем свету.

Онај ко размисли уопштено и детаљно о Кур'ану и суннету са којима је дошла вера Ислам схватиће да нема добра за човечанство осим у враћању њеној упуту и путоказима, и да онако како је оплеменила уверења, особине понашања и дела, исто тако поправља и побољшава овај свет и упућује на све оно што доноси опште и индивидуално добро и корист. А Аллах је Онај који упућује и даје успех. И нека су благослов и мир на Мухаммеда и на његову породицу.

Садржај:

	Наслов	стр.
1	Увод	1
2	Шта је дефиниција тевхида и на шта се тевхид дели?	2
3	Шта су иман и ислам и шта су њихове опште основе (темељи)?	5
4	Шта су рукнови (темељи) имана (веровања) у Божија имена и Његова својства?	8
5	Питање о Аллаховој уздигнутости (горњости) над свим створењима и о томе да се над Аршом (престољем) узвисио	9
6	Питање о Аллаховом својству милости и својству спуштања на овосветско небо и њима сличним својствима	10
7	Питање о Божијем говору и Кур'ану	11
8	Шта је потпун иман (веровање) и да ли се он повећава и смањује?	12
9	Који је пропис грешника устрајног у греху?	13
10	Колико је категорија верника и које су?	13
11	Који је пропис дела која чине Аллахови	14

	робови?	
12	Шта је то ширк и који су његови делови?	16
13	Како се детаљно објашњава веровање у Аллаха?	17
14	Како се детаљно објашњава веровање у Божије веровеснике?	20
15	Колико је делова веровања у Божије одређење и предодређење и који су?	23
16	Која је дефиниција веровања у Судњи дан и шта она подразумева?	24
17	Шта је то нифак (лицемерство) и које су његове врсте и одлике?	25
18	Шта је то новотарија и како се дели?	26
19	Које су наше обавезе према муслиманима?	28
20	Шта нам је обавеза према асхабима (друговима) Божијег Посланика, мир над њим?	29
21	Шта кажетмо о имамету (владавини)?	30
22	Шта је то 'Прави пут' и шта су његове одлике?	31
23	Које су то карактеристике којима се верник разликује од неверника?	32
24	Зашто је већина човечанства окренута против вере?	40

